

МАСШТАБИ УКРАЇНСЬКОГО ГОЛОДОМОРУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто причини, масштаби та наслідки Голодомору 1932–1933 рр.

Ключові слова: Голодомор, Україна, СРСР, голод, геноцид,

Abstract

The causes, scale, and consequences of the Holodomor of 1932-1933 are analyzed.

Keywords: Holodomor, Ukraine, USSR, famine, genocide

Вступ

Голодомор в Україні 1932–1933 рр. є однією з найтрагічніших сторінок в історії українського народу. Він вбив мільйони невинних людей, будучи результатом жорстокої політики радянського уряду. Українські та зарубіжні історики присвятили цій темі величезну кількість праць, проте найскладнішою проблемою досі залишається визначення масштабів «Великого голоду». Зазначена організована Й. Сталіним та його соратниками катастрофа була тією страшною платою українців, яку вони заплатили за неспроможність скористатися історичним шансом відновити національну державність у 1917 р.

Результати дослідження

Для того, щоб зрозуміти масштаби Голодомору, важливо розглянути історичний контекст, в якому він стався. Радянський Союз прагнув колективізувати сільське господарство та ліквідувати приватну власність з метою встановлення соціалізму. Реалізація цієї політики призвела до широкого невдоволення серед українських селян, які чинили опір колективізації і сприймалися як загроза радянській владі. У відповідь, комуністичний режим розпочав кампанію з придушення цього опору, що призвело до навмисного вилучення продовольства та ресурсів з України та спричинило руйнівний голод.

Головним «замовником» Голодомору є Й. Сталін, а інші члени радянського політбюро були співучасниками та виконавцями. Ці особи надавали пріоритет консолідації влади та придушенню інакомислення, а не добробуту українського населення, що призвело до масового голоду та смерті у безпрецедентних масштабах. Вплив Голодомору був глибоким як з точки зору безпосередньої гуманітарної кризи, яку він створив, так і з точки зору його довгострокових наслідків для українського суспільства. Голодомор також вплинув на українську національну ідентичність, ставши символом радянського гноблення та підживлюючи націоналістичні настрої протягом наступних десятиліть [1].

Серед впливових осіб, які зробили внесок у дослідження Голодомору, є історики, активісти та ті, хто пережив Голодомор, які працювали над розкриттям правди про цю трагедію та забезпеченням того, щоб вона не була забута. Такі вчені, як Р. Конквест [2] та Е. Еплблом [3], багато писали про 1932–1933 рр., проливаючи світло на його причини та наслідки.

В сучасній Україні підрахунок масштабів трагедії є одним із пріоритетних завдань як істориків, так і фахівців з інших галузей, наприклад соціологів. Так, за даними Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України, втрати через надсмертність під час Голодомору 1932–1934 рр. становили 3,9 млн осіб. З цієї кількості, 93% були сільські жителі, а 1,7 млн (або 43,5%) – діти віком від 0 до 14 років [4]. Інші джерела наводять різні оцінки кількості жертв, які варіюються від 2,6 до 3,9 млн, або від 3,5 до 5 млн осіб [5].

Важливо при цьому зазначити, що ці статистичні дані – не просто числа, але відображення людських життів, які були втрачені. Кожна цифра в статистиці – це історія людини, сім'ї, спільноти, які зазнали невимовних страждань.

Втрати населення були нерівномірними по різних областях України. Наприклад, в деяких районах Київської та Полтавської областей втрати сільського населення становили від 40 до 54 % населення. У містах втрати становили 4 % населення, у сільській місцевості – 16%, тобто серед селян кожен шостий був приречений на смерть від голоду [4].

За даними опитування групи «Рейтинг», у 2019 р., 82 % українців вважали Голодомор 1932–1933 років геноцидом українського народу [1].

Висновки

Голодомор був однією з найбільших трагедій в історії України, яка забрала життя від 2,2 до 3,9 млн людей. Ця катастрофа залишила глибокі рани в українському суспільстві та історії. Вона була

результатом політики радянської влади, яка включала репресії та примусову колективізацію, що призвело до величезного дефіциту продовольства. Голодомор також використовувався як інструмент політичного тиску та для придушення опозиційних настроїв серед українського населення.

Список використаних джерел:

1. Голодомор в Україні: що маємо про нього пам'ятати. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-59260026>
2. Конквест Р. Жнива скорботи : колективізація і голодомор. Київ: Либідь, 1993. 275 с.
3. Епллбом А.. Червоний голод: Війна Сталіна проти України. Київ: Урес Press. 2018. 440 с.
4. Демографічні втрати України внаслідок Голодомору 1932–1933 рр. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-presshall/1919610-demografichni-vtrati-ukrajini-vnaslidok-golodomoru-1932-1933-rr-zala-2.html>
5. Убиті Голодомором: реальна кількість жертв та докази штучності. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/29621454.html>

Харабара Максим Євгенійович - студент 1-го курсу, Вінницького національного технічного університету

факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії harabaramax@gmail.com

Науковий керівник – Герасимов Тимофій Юрійович – доктор історичних наук, доцент кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, Україна, e-mail: timger84@gmail.com

Kharabara Maksym Yevheniiovych - 1st year student, Vinnytsia National Technical University
Faculty of Information Technology and Computer Engineering harabaramax@gmail.com

Supervisor – Gerasymov Tymophiy – doctor of historical sciences, assistant of professor of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia. e-mail: timger84@gmail.com